

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

-

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

HELA kiittää mahdollisuudesta lausua Työ- ja elinkeinoministeriön TE-2024 -asetuskokonaisuudesta.

Henkilöstöala HELA edustaa yksityistä työnvälitystä eli henkilöstöalan yrityksiä ja yksityisiä työllisyys- ja valmennuspalveluiden tuottajia. HELAn jäsenyritysten määrä on reilu 400.

HELA lausuu ainoastaan asetuksesta numero 2 eli Valtioneuvoston asetuksesta työvoimapalvelujen ohjauksesta.

Työvoimapalveluiden ohjauksesta annettavan asetuksen 7 §:ssä säädetään yksityisiä työvoimapalveluja koskevasta tietojenantovelvollisuudesta. Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimuksessa Nro 181 edellytetään, että yksityisten työnvälitystoimistojen on toimivaltaisen viranomaisen määräämin väliajoin toimitettava viranomaiselle sen pyytämät tiedot, joita tarvitaan: a) jotta toimivaltainen viranomainen kansallisten ehtojen ja käytäntöjen edellyttämällä tavalla olisi selvillä yksityisten työnvälitystoimistojen rakenteesta ja toiminnoista ja b) tilastollisiin tarkoituksiin.

Pykälän mukaan yksityisten työvoimapalvelujen tarjoajan olisi pyynnöstä annettava työ- ja elinkeinoministeriölle tiedot: 1) työhön välitettyjen henkilöiden määrästä ammattiryhmittäin; 2) vuokrattujen henkilöiden määrästä ja vuokratyösuhteiden keskimääräisestä kestosta; 3)

työnvälityspalveluja käyttäneiden ja työvoimaa vuokranneiden asiakkaiden määrästä; 4) muista tarjoamistaan työnhakuun liittyvistä palveluista.

Henkilöstöala HELA ry edustaa yli 400 pykälässä tarkoitettua yksityistä työvoimapalvelujen tarjoajaa. HELA kerää tilastotietoa alan TOP20-yrityksiltä kuukausittain. TOP20-liikevaihtokatsauksen tietoja on pyritty lisäämään mm. sisällyttämällä edellä mainittuja tietoja katsaukseen. Tämä ei ole kuitenkaan onnistunut, sillä edes TOP20-yritykset eivät tilastoi tällaisia tietoja. Jos TOP20-yrityksistä ei tällaista tietoa saa, sitä tuskin saa pienemmistäkään yrityksistä.

Pykälän 1) kohdassa haluttaisiin tietoja työhön välitettyjen työntekijöiden määrästä ja 2) kohdassa tietoa vuokrattujen henkilöiden määrästä. Onko näillä joku ero vai tarkoitetaanko samaa asiaa? Tieto vuokratyöntekijöiden määrästä on saatavissa, mutta yritykset eivät tilastoi henkilöitä ammattiryhmittäin. Tietoa työsuhteiden keskimääräisestä kestosta ei ole saatavissa kaikista yrityksistä.

Tieto asiakkaiden määrästä on myös ongelmallinen. Tarkoitetaanko tässä tietoa y-tunnustasolla, toimipaikkatasolla, sopimusten lukumäärää vai mitä. Myös tätä tietoa HELA olisi halunnut kerätä, mutta se ei ole siinä onnistunut, sillä yrityksissä ei tilastoida tällaista tietoa ja on vaikea määritellä, mitä asiakkaalla tarkoitetaan. Esimerkkinä S-ryhmä, jolla on monta yritystä, satoja toimipaikkoja ja monta sopimusta vieläpä eri toimijoiden kanssa. Onko S-ryhmä yksi asiakas vai useampi.

Olisi hienoa saada lisää tilastotietoa, mutta sellaista tilastotietoa, jota ei ole saatavissa edes isommista yrityksistä yhteismitallisessa muodossa, on hyödytöntä edes yrittää kerätä ja aiheuttaa vain turhaa hallinnollista taakkaa yrityksille, puhumattakaan kalliista järjestelmämuutoksista ja henkilötöypanoksesta. Jos viranomainen keräisi sellaista tietoa, mitä yrityksissä ei kerätä omiin tarpeisiin, tietojen luotettavuuden osalta on suuria haasteita. Muun kuin luotettavan tiedon kerääminen on turhaa. Toinen kysymys on se, että mihin tällaista tietoa tarvitaan ja mihin sitä käytetään. Tiedon keräämiselle pitäisi olla aina oikea tarve eli pelkästään se, että ILO:n sopimus edellyttää keräämään jotain tietoa, ei täytä tarpeellisuusvaatimusta. ILO:n sopimus ei ilmeisesti yksilöi, mitä tietoja yksityisiltä työnvälitysyrityksiltä tulisi kerätä, joten tietojen kerääminen pitäisi pitää minimissään. Suomessa Tilastokeskus kerää yrityksistä tietoa ja tämän tiedon pitäisi olla riittävällä tasolla myös ILO:n yleissopimuksen tarkoituksiin. Jos henkilöstöalan yrityksille asetetaan tällaista tietojen keräämisen hallinnollista taakkaa, ne joutuvat hyvin epätasa-arvoiseen asemaan muiden alojen yritysten kanssa.

Henkilöstöala HELA esittää, ettei asetuksella säädettäisi näin yksityiskohtaisesti tietojen keräämisestä. HELA myös mielellään keskustelee ministeriön kanssa siitä, mitä tietoja alasta olisi hyvä kerätä ja mitä tietoja on ylipäättään saatavilla. HELA mielellään myös jakaa jäsenyrityksiltään keräämänsä tilastotiedon työ- ja elinkeinoministeriön käyttöön.

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

-

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

-

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

-

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

-

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

-

Tuliara Merru
Henkilöstöala HELA ry